

Кисельова І. Ю.

3 курс, видавничо-поліграфічний інститут,

НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Прухницька О. В., ст. викладач кафедри

соціології ФСП НТУУ «КПІ»

Стадії розвитку політичних конфліктів

Термін «конфлікт» з латинської мови перекладається як «суперечка», що виникає через протилежність думок, інтересів, поглядів. Політичний конфлікт визначається як один із видів соціальних конфліктів, що виникає при суперечності поглядів політичних суб'єктів. В основі конфлікту знаходиться боротьба учасників політичного процесу за владу, за доступ до прийняття рішень, розпорядження ресурсами.

Будь-який конфлікт має три основні стадії: виникнення, розвиток та закінчення.

Перша стадія – виникнення (або передконфліктна ситуація). На даному етапі розпочинається процес розбіжності думок, поява протилежних інтересів. Передконфліктна стадія протікає у відкритій формі, зростає соціальна та емоційна напруга. тобто реакція населення на зміни умов життєдіяльності. Також наявні масові незадоволення, тривоги, пошук винних в такому положенні, звернення людей до ЗМІ, органів влади. Протиріччя, що виникли можуть бути вирішені на цій стадії, якщо ні, то відбувається перехід у відкриту фазу. Відкрита фаза – це вершина соціальної напруги, коли люди поділяють свої інтереси, відбувається розмежування учасників конфлікту на групи, з'являється лідер, Відкрита фаза – це пік соціальної напруги, коли люди усвідомлюють свої інтереси, відбувається розмежування учасників конфлікту на групи, з'являються лідери, розробляється стратегія та вимоги, формується ідеологія.

Друга стадія – розвиток (або безпосередня конфліктна взаємодія). Як правило, цій стадії передуює привід - будь-яка ситуація, яка зумовлює перехід до дій. Конфлікт може розвиватися за схемою підйому-спаду, чергуючи у собі періоди підйому і спаду (при появі нових учасників конфлікту, або з проявом насильства, або з появою

нових предметів суперечки). Інтенсивність конфлікту визначається кінцевою метою його учасників: ліквідувати повністю або переконати іншу сторону в своїй правоті; прагнення забезпечити домінуючу позицію; досягнення компромісу. Взаємодія у конфлікті може бути фізичною, ідеологічною або юридичною.

Третя стадія – є завершення конфлікту. І на даному етапі існують декілька альтернатив розвитку подій: самозгасання конфлікту; урегулювання конфлікту – частково знімає проблему, але предмет суперечки не вичерпаний; урегулювання конфлікту втручанням третьої сторони. При цьому активна частина прихильників конфлікту може виражати своє незадоволення досягнутими угодами, тому можливе виникнення нових конфліктів. Вирішення конфлікту – укладення договору на основі компромісу, коли знищуються причини конфлікту, встановлюється рівновага.

Можливість вирішення конфліктів з'являється при відкритій формі конфлікту, при визнанні кожною стороною свого опонента, чіткому уявленні про предмет суперечки, при можливості нормативного регулювання конфлікту, готовності сторін до взаємних поступок та інше. Найбільш ефективним методом вирішення конфліктів є переговори (прямий діалог сторін або через посередників), арбітраж (ним може виступати інститут влади, Конституційний суд, міжнародні організації), посередництво (конфліктні або погоджувальні комісії, відомі політики), роз'єднання сторін, використання сили (примусових санкцій, закону, міжнародного права) і традицій.

Як висновок можна сказати, що політичний конфлікт являє собою зіткнення суб'єктів політики через бажання реалізувати свої інтереси, пов'язані з політичною владою. Тому він є невід'ємною частиною політичного життя будь-якої країни. І так як кожен конфлікт має три основні стадії, потрібно чітко зосередитися на найслабших, найменш досліджених стадіях. Потрібно врахувати, що ключовою є стадія закінчення конфлікту, оскільки від результатів буде залежати можливість появи нових конфліктів або запобігання цьому. Укладення компромісу буде справедливим та найбільш ефективним способом.